

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Conciliorvm Omnivm Generalivm Et Provincialivm Collectio Regia

Ab anno MCLXXXI. ad annum MCCCXIV.

Parisiis, 1644

Vita Et Epistolae Martini Papae II. Vvlgò IV.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15974

tem spectantia ordinavit. In hoc vno quibusdam culpabilis visus, quod in suos propensior obseruaretur: præferim quod ut iis beneficeret, aliis subtraheret. Tandem, licet cibi potusque abstinentissimus esset, morte tamen subitanea in octava assumptionis Suriani sublatus est, cum pontificatum annis tribus, mensibus octo, & diebus quindecim obtinuisset. Inde Romam relatus in ecclesia sancti Petri sepultus est. Sedes quinque mensibus vacavit.

ANNO
CHRISTI
1179.

CONCILIVM TARRACONENSE
PRO CANONIZATIONE RAIMVNDI
Pennafortii celebratum anno MCLXXIX.
sub Nicolao papa tertio.

NOTA.

Concilium.] De hac Synodo Bzouius ex Surita ista refert: *Tarracone in Aragonia ad septimum Idus Decembris Bernardus Tarraconenfis archiepiscopus, Arnaldus Barcinonenfis, Bernardus Gerundensis, Raimundus Ausitanus, qui se Vicensem cognominat, Guilielmus Ilerdensis, Petrus Vrgelitanus, Arnaldus Dertosanus, Petrus Casar-Augustanus, Iacobus Oscensis, Iaspertus Valentinus, episcopi: item abbates & alii prelati Concilium celebrarunt. Ex eius decreto literis enixe Nicolaum pontificem interpellarunt, ut Raimundi Pennafortii viri sanctissimi memoria sua certa destinataque sententia religione omnium consecraretur, araque ei inter diuos ritu solenni statuerentur, utpote cuius viri sanctitas insigni tunc splendore apud omnes præfulgeret. Nihil tunc in gratiam illorum concedere voluit Nicolaus, quod rex Petrus a Procida seductus iam turbas Italia moliretur, neque censum Romana ecclesia pendere vellet.*

ANNO
CHRISTI
1281.

VITA ET EPISTOLÆ
MARTINI PAPÆ II. VVLGO IV.

MARTINVS huius nominis secundus, Simon antedictus, natione Gallus, patria Briensis, quondam Turoni canonicus, vir pius & sanctus, post obitum in Gallia legationem sedis apostolicæ, ex cardinale presbytero tituli sanctæ Cæciliæ creatus est pontifex octavo Kalendas Martii anno Domini 1281. tempore Rudolphi imperato-

ris Viterbii coronari recusauit, quod propter violentiam illatam illa vrbs interdicto subiaceret. Sed Oruieti 23. Martii inauguratus est: ipso die paschæ sex cardinales creauit. Carolus rex Siciliae ibi eum inuifit, eique senatoriam dignitatem, non sine aliqua ignominia nota, restituit. E familia Vrsinorum cardinalem Romam misit, qui Vrsinos cum Hannibaldis reconciliauit: vbi Richardus, laqueo in collum iniecto, ad pedes cardinalis humiliter se dimisit. Cumque Romanis concessisset, vt duos senatores deligere possent, Hannibaldus Petri, Hannibaldi filius, & Pandulphus Gabellus electi fuere. Palæologum, quod promissis in reconciliatione ecclesiæ Græcæ cum Latina factis non stetit, & Perusinos, quod de facto Fulgentium inuasissent & contriuisissent, Petrum etiam Aragoniæ regem, ideo quod a tempore pacis, se auctore cum Carolo factæ, regnum Neapolitanum diuexare, Siciliamque adiutus viribus Ioannis Procida, auctoris illius truculentissimæ stragis, quam vespertas Sicilianas vocant, occupare non desineret, excommunicauit. Tandem Perusii, quo ipse propter certos tumultus inter Gibellinos & Guelphos exortos se contulit, morbo correptus, anno 1285. animam Deo reddidit, ac in ecclesia cathedrali sepulturae honorem accepit, dum annis quatuor, mense vno, septemque diebus ecclesiæ præsedisset. Ad eius sepulcrum plurimi ægroti, claudi ac cæci in eius sanctitatis testimonium fanitati restituti sunt.

EPISTOLA I.

MARTINI PAPÆ IV.

AD FRATRES MINORES.

Eis priuilegium concedit prædicandi, & confessiones audiendi.

Martinus episcopus seruus seruorum Dei dilectis filiis ministro generali, & prouincialibus ministris ordinis fratrum Minorum, salutem & apostolicam benedictionem.

Ad fructus vberes, quos in agro dominico, prædicando pariter & exemplo, confessiones audiendo, & per

MARTINI PAPÆ IV. EPISTOLÆ. 609

per alia virtutum exercitia satis ordo vester, & humiles
 ipsius ordinis professores produxerunt hætenus, & spe-
 rantur in futurum, Deo auspice, producturi, attentæ
 considerationis aciem conuertentes, vt fratres eiusdem
 ordinis prædicationis & audiendi confessiones officia eo
 liberius & efficacius exequi valeant, quo citius de ipso-
 rum circa eadem de auctoritate apostolica constabit ti-
 bi, fili, ministro generali per te, vobis vero prouinciali-
 bus ministris cum diffinitoribus in prouincialibus vestris
 capitulis congregatis, committendi auctoritate aposto-
 lica fratribus eiusdem ordinis sacra pagina eruditis, exa-
 minatis & approbatis a vobis, prædicationis officium,
 audiendi vero confessiones, absoluendi pœnitentes, sa-
 lutares eis iniungendi pœnitentias, & fratribus alias ido-
 neis concedendi: eisdem quoque sæpe fati ordinis, qui-
 bus dicta officia per vos taliter concessa seu commissa
 fuerint, quod eadem libere valeant exercere, plenam
 damus & concedimus auctoritate præsentium faculta-
 tem; districtius inhibentes, ne quis fratres ipsius ordinis,
 quibus dicta officia taliter concedenda duxeritis, vt præ-
 mittitur, siue etiam committenda in exercitio siue exe-
 cutione officiorum ipsorum, audeat quomodolibet im-
 pedire. Volumus autem quod hi, qui fratribus confite-
 buntur eisdem, suis parochialibus presbyteris confiteri
 saltem semel in anno, prout generale Concilium statuit,
 teneantur. Quodque iidem fratres eosdem ad hoc diligen-
 ter & efficaciter secundum datam eis gratiam a Domino
 exhortentur. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc
 paginam nostræ concessionis & inhibitionis infringere,
 vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc atten-
 tare præsumserit, indignationem omnipotentis Dei, &
 beatorum Petri & Pauli apostolorum eius, se nouerit in-
 cursurum.

Datum apud Urbem veterem quarto Idus Ianuarii,
 pontificatus nostri anno primo.

EPISTOLA II.

MARTINI PAPÆ IV.

AD CAPITVLVM ECCLESIE SANCTI MARTINI
TVRONENSIS.

De priuilegiis eiusdem ecclesie.

Martinus episcopus seruus seruorum Dei dilectis filiis decano & capitulo ecclesie sancti Martini Turonensis, ad Romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, salutem & apostolicam benedictionem.

ECCLESIAM vestram, in qua dudum in minori officio constituti thesauraria officium gessimus, sinceræ dilectionis brachiis amplexantes, in his quæ personis in ea virtutum domino famulantibus votiua secundum Deum fore prospicimus nos fauorabiles exhibemus. Cum itaque ordo, qui circa celebrationem diuinorum officiorum in ecclesia ipsa consuevit hætenus obseruari, sit per aliquorum additionem & subtractionem etiam immutatus, nos intendentes super hoc salubriter prouidere, auctoritate vobis præsentium indulgemus, vt in celebratione officiorum prædictorum ordinem, quem ecclesia Romana in diuinis officiis celebrandis obseruat, vti libere, si eidem ecclesie videritis expedire, possitis: & nihilo minus speciales ipsius ecclesie vestre festiuitates, si velitis, more solito celebrare. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei & beatorum Petri & Pauli se nouerit incursum.

Datum apud Vrbem veterem Idibus Februarii, pontificatus nostri anno primo.

EPISTOLA III.
MARTINI PAPÆ IV.

AD IDEM.

De priuilegiis eiusdem ecclesiæ.

Martinus episcopus seruus seruorum Dei dilectis filiis decano & capitulo ecclesiæ beati Martini Turonensis, ad Romanam ecclesiam nullo medio pertinentis, salutem & apostolicam benedictionem.

SPECIALIS illa dilectio, quam ab olim ad venerabilem sancti Martini Turonensis ecclesiam ex sincera deuotionis integritate concepimus, sollicita nos pulsât instantia, ut eius incommodis utiliter obuiando, & ipsius quieti prouidendo, salubriter ipsam priuilegiis decoremus, insignibus & condignis fauoribus foueamus. Hæc enim gloriosi præsidis suffulta præfidiis præter illa deuotionis & honoris obsequia, quæ ad reuerentiam eius, cuius sacratissimum corpus in ea celebri memoria requiescit, toto orbe terrarum generaliter promeretur ab omnibus, eo specialius est a nobis amplioris honoris titulis extollenda, quo peculiaris quodam modo reuerentiæ debito ratione multiplici ex cordis intimis eidem adstringimur, & dudum ante susceptum apostolatus officium, ab ipsa nos beneficia potiora meminimus percepisse. In hac siquidem veneranda Dei ecclesia magnificis laudum attollenda præconiis, quæ velut mater benefica non sine suauitatis materna dulcedine suis nos diutius lactauit uerbis, canonicatum, præbendamque ac personatum nobilem thesaurariæ suscepimus, ac ipsos cum multis honoribus, magnisque profectibus per curricula temporum non parua tenuimus sic susceptos, donec Excelsi dextera mutatione mirifice in patrem vocati de filio licet immeriti ad apicem fuimus apostolicæ dignitatis assumpti. Digne igitur ad ipsam ecclesiam speciali prerogatiua dilectionis afficimur: digne beneficia grata ab ipsa nobis exhibita debita gratitudine contemplantes, nos eis gratiosos grantanter offerimus, & eius non immemores, uerum ipsam uertate apostolicæ gratiæ fecunda-

Concil. Tom. 28.

H h h h ij

mus. Volentes itaque præfatam ecclesiam, quam prædicti sancti nec immerito merita clara clarificant, non tam ob memoriam munerum ab eo perceptorum, ut diximus, quam ob eiusdem sancti reuerentiam, qui ibidem præcipue veneratur & colitur, nobili priuilegio decorare, vniuersitati vestræ auctoritate apostolica indulgemus, ut in omnes qui eiusdem ecclesiæ bona, siue quæ ad vos communiter, siue quæ ad aliquem, seu aliquos vestrum specialiter, aut ad capellanos seu clericos prædictæ ecclesiæ ratione ipsius ecclesiæ pertineant, manifeste inuaserint, vel occupauerint, aut rapuerint, seu prædati fuerint, vel vobis, seu capellanis, aut clericis præfatis, siue aliquibus ex vobis vel ipsis super huiusmodi bonis iniuriari præsumpserint, nisi canonice a vobis moniti satisfactionem ex his exhibuerint competentem, possitis libere, siue clerici fuerint siue laici, appellatione remota censuram ecclesiasticam exercere. Ac si sano vsu consilio satisfactionem impenderint, prolatas propter hoc a vobis in ipsos sententias iuxta formam ecclesiæ relaxare, non obstantibus quacumque apostolica indulgentia quibuscumque sub quauis verborum forma concessa, quod excommunicari aut interdici nequeant, vel suspendi, & constitutione de duobus dictis edita in Concilio generali. Nulli ergo omnino hominum liceat hanc paginam nostræ concessionis infringere, vel ei ausu temerario contraire. Si quis autem hoc attentare præsumpserit, indignationem omnipotentis Dei, & beatorum Petri & Pauli apostolorum eius, se nouerit incursum. Datum apud Urbem vterem quarto Nonas Martii, pontificatus nostri anno I.

EPISTOLA IV.

MARTINI PAPÆ IV.

Excommunicationis sententia contra Petrum Aragoniæ regem Sicilia regni inuasorem.

Martinus episcopus seruus seruorum Dei ad certitudinem præsentium & memoriam futurorum.

COGIT nos temporis qualitas, & nequitia plurimum detestanda sollicitat, ut, infra scriptorum prædecessorum nostrorum gesta*, quæ plenius in archiuo conseruantur, * ad ipsos

ecclesiæ ipsius prouidere quieti cautius studeamus. Sane felicitatis recordationis Innocentius papa IV. prædecessor noster culpas graues, imo grauissimas ac multiplices, ac manifestos excessus quondam Friderici olim imperatoris Romanorum propensi maturitate consilii, recti iudicii censura diiudicans, eique secundum praua sua opera reddens, ipsum honore imperii, regno Siciliae, ducatu Apuliae, ac principatu Capuae, generali super hoc congregato Lugdunensi Concilio approbante ac iustitia exigente priuauit, prout in vniuersalem mundi notitiam non est dubium deuenisse: nec ab eadem creditur verisimiliter alienum, qualiter Fridericus ipse aucto superbiae spiritu, quamquam sic digne depositus, sic iuste priuatus, sententiae huiusmodi priuationis prolatae in eum pertinaci animo parere contemnens, regnum & imperium supradicta post eiusdem prolationem sententiae occupata detinere praesumpsit. Qualiter autem post iam dicti Friderici obitum quondam Conradus natus eius, paternae malitiae imitator, dictum regnum praesumptuosius ausibus occupauit, & tandem praedicto Conrado humanis rebus exempto quondam Manfredus olim princeps Tarentinus, eiusdem ut dicitur Friderici filius, qui etiam absque priuatione praedicta non iniuste legitimae successione participium perdidit, quia ipsum partus legitimus non agnouit, utpote de damnabili commixtione susceptum, ad occupationem praedicti regni temerarias & occupatrices manus extendit. Grauibus ergo & enormibus admodum per potentiam & malitiam eorumdem iniuriis irrogatis ecclesiae, ipsaque in suis afflictis multipliciter fidelibus, respexit Altissimus sponsam suam, & conuertens illi nubilum in serenum, scelestam praedicti Friderici domum, quae consueuerat quantumuis malis abundare personis, sic pene rediit in nihilum, sic illam iacturam multimodae dissipationis oppressit, ut de ipsa non scintilla vnica remaneret: Conradinus videlicet Conradi filius supradicti, qui, cum in eo malitia suppleret aetatem, ipseque annorum suorum curricula nequitia superaret, progenitorum suorum nefarios actus sequens, ac illorum profanas iniquitates amplectens, mentisque ambitiosae vitio imperium expetens, sibi regnum intitulando Siciliae, se ipsius regni regem denomi-

Hhhh iij

nare temere præsumebat: & cum nonnullis ecclesiæ inimicis Lombardis, Tuscis, Marchianis, & Apulis præcipue de regno profugis prælibata fraudulentis se implicando commerciis in vrbe Lombardia, Tuscia, & per alia diuersa loca, suas disseminare literas præsumebat, sub expressione sui proprii nominis & præmissæ intitulationis temere sigillo regiæ maiestatis impressas, per quas commouere populum, concitare gentes, ac turbare pacem ecclesiæ nitebatur, in ipsius ecclesiæ ac carissimi in Christo filii nostri Caroli Siciliae regis illustris graue præiudicium & discrimen. Vnde piæ memoriæ Clemens papa prædecessor noster, cum sibi de his euidentius constitisset, diligenter attendens multam ipsius Conradini malitiam, & suorum conatum peruerforum volens obuiare principiis, certum habuit contra eum in hac parte processum, prout vidit rationabiliter expedire, ac negotii qualitas persuasit. Demum præfato Conradino sublato de medio, eidem regno pax rediit, aurora tranquillitatis illuxit, sedatisurbationibus & fluctibus, quos ipsius Conradini praua studia suscitabant. Sed sicut nuper non sine multaurbatione fide dignorum relatu percepimus, nonnulli proterve assurgentes, ad nostram nec non ecclesiæ dictique regisurbationem & scandalum aspirantes, in prædicto regno ignemurbationis emortuæ reaccendere moluntur, ad id sua studia inique congerunt, ad id suarum virtutum potentiam coaceruant, manus præsumptuosas apponunt, & etiam occulti fauoris auxilium largiuntur. Testatur hæc inter cetera horrendi sceleris feralis immanitas de nouo in ciuitate Panormitana patrati, vbi sic debacchatus est gladius, ferrum infremuit, furor incanduit, rabies infaniuit, manus truculenta defæuuit, quod, sicut rumor mœstus enuntiat, non suffecit virorum ac mulierum multitudinem inibi cædi dari, nisi & hi, quos nondum in lucem natura produxerat, maternis apertis vteris necarentur, trucidarentur innati, & delitescens visceribus genitricum impiæ præfocationis exitium ferretur. Quia ergo præfatum regnum Siciliae ad Romanam ecclesiam spectare dignoscitur, sui que iuris & proprietatis existit, ac propter hoc nos, qui vna cum ecclesia ipsa medullitus in hac parte contingimur, & quasi cuiusdam acerbe pun-

tionis aculeo excitamur, volentes tam grauibus huius malorum initiis, prout possumus, obuiare, ne tam horrenda principia conualescant, præfente hac fidelium multitudine copiosa, de fratrum nostrorum consilio, vniuersos & singulos, cuiuscumque præminentia, dignitatis conditionis, aut status, monemus attente, districte præcipientes eisdem, ne in prædicti regni vel eius parte, nos & eandem ecclesiam & præfatum Sicilia regem, qui prædictum regnum ab eadem tenet ecclesia, per se vel per alium aut alios molestent, seu impetant, aut perturbent, occupando vel inuadendo hostiliter, seu occupari vel inuadi hostiliter faciant regnum ipsum, vel aliquam partem eius. Præcipimus insuper vniuersis & singulis Christi fidelibus, specialiter autem marchionibus, comitibus, baronibus, ciuitatibus, communitatibus, & vniuersitatibus castrorum, villarum, & aliorum quorumcumque locorum Italia, & maxime iurisdictioni temporali ecclesie Romanæ subiectis, ne prædictis in occupatione vel inuasionem huius profus intendant, & ne cum armis vel sine armis ad turbendam in prædicto regno pacem eiusdem Romanæ ecclesie, ac præfati regis Sicilia in eadem præfente eis occupatione vel inuasionem prædictis consilium, auxilium, fauorem, publice vel occulte, & ne super hoc societatem, coniurationem, aut fœdus aliquod ineant cum eisdem. Si qui autem contra monitionem & præcepta nostra præmissa per se vel per alium aut alios quoscumque, dolo, fraude, arte, vel machinatione fecerint, cuiuscumque sint præminentia, dignitatis, conditionis, aut status, excommunicationis sententia, quam exnunc in illos proferimus, ipso facto se nouerint innodatos. Ciuitates quoque & communitates quolibet, quæ contra monitiones & præcepta nostra prædicta quocumque dolo, fraude, ingenio, arte, vel machinatione venire præsumperint, ecclesiastica sententia interdicti, quam exnunc in illos proferimus, volumus subiacere. Aperte quoque prædicimus patriarchis, archiepiscopis, episcopis, abbatibus, & aliis inferioris gradus prælatis, quod si contra monitionem & præcepta nostra præmissa, vel eorum aliquod, venire tentauerint, nos eos omni ecclesiastica dignitatis honore, ceteros autem clericos non prælationis

officium, sed dignitatis forsitan, vel personatus, aut alicuius ecclesiastica beneficia obtinentes, & obtentis priuare curabimus, & inhabiles reddere ad alia obtinenda, prout nobis facti qualitas suggeret, & iustitia suadebit. Laicis vero, cuiuscumque præeminentia, dignitatis, conditionis, aut status & præcipue iurisdictioni temporali ecclesiæ Romanæ subiectis, denuntiamus expresse, quod si contra monitiones & præcepta nostra huiusmodi perse vel per alium seu per alios temere veniendo ea non curauerint obseruare, nos tantæ temeritatis audaciam non intendentes relinquere impunitam, ipsos feudis & aliis omnibus, quæ à prædicta & aliis ecclesiis ac personis ecclesiasticis obtinere noscuntur, priuare, & vassallos eorum, quos habent, a fidelitatis iuramento, quo tenentur, eisdem reddere penitus absolutos, & personis eorum citra mortis & mutilationis periculis expositis, ad expositionem bonorum eorum procedere Deo auctore curabimus, prout eorundem culpæ exegerint, & videbimus expedire. Ceterum quia prædicta ciuitas Panormitana, & nonnulla castra seu villæ illarum partium contra præfatum regem Carolum, qui regnum ipsum ab eadem tenet ecclesia, rebellionis spiritum assumpsisse dicuntur, nos circa illa nolentes in hoc iuris rigorem obseruare, sed vti potius mansuetudinis lenitate, quam in actibus nostris libenter amplectimur, intendentes ac volentes eadem ab huiusmodi erroris initio paternis studiis reuocare; comitatibus, ciuitatibus castrorum ac villarum prædictarum districtè præcipimus, vt, sublato cuiuslibet difficultatis & dilationis obiectu, ad nostra mandata & ecclesiæ ac regis prædictorum redire procurent. Eisdemque comitatibus districtè præcipimus, ne prædictos molestatores, & turbatores, occupatores, seu etiam inuasores, aut dantes eisdem in prædictis consilium, auxilium, vel fauorem, in ciuitatem, castra & villas seu districtus eorum quouis modo recipiant, vel receptent, nec ipsorum vel alicuius eorum dominio vel regimine quouislibet se submittant; neque ipsis vel eorum alicui contra nos & eandem ecclesiam ac regem prædictum in ea impendant in prædictis consilium, auxilium, vel fauorem publicum vel occultum. Nos enim confederationes seu colligationes quali-

bet,

bet, si quæ inter communitates easdem, vel ipsos & quoscumque alios, initas vel factas super occupatione vel inuasionem prædictis penitus dissoluentes, ac iuramenta de illis seruandis, vel alio quocumque modo prædictis hinc inde præstita relaxantes omnino; comitatibus ipsis aperte prædicimus, quod, nisi præmissa curauerint quantocius adimplere, contra eas & ciuitatem & castra & villas earum spiritualiter & temporaliter, auctore Domino, procedemus, quod pœna dicente cognoscere poterunt, quam sit temerarium & superbum mandatis apostolicis contraire, vt. aut, &c.

Datum apud Urbem veterem in platea dictæ maioris ecclesiæ, in die ascensionis Domini, pontificatus nostri anno secundo.

EPISTOLA V.

MARTINI PAPÆ IV.

AD EDVARDVM I. REGEM ANGLIÆ.

Monet vt duellum inter Carolum regem Sicilia & Petrum Aragonium prohibeat.

Martinus episcopus seruus seruorum Dei Eduardo regi Angliæ illustri.

DECET excellentiam regiam, & saluti tuæ nihilo minus congruit, quod in te semper vigeat sic ordinatus affectus, vt animum libenter ad promouenda Christi negotia dirigas, tranquillitatem publicam votiuè promoveas, desideranter horum impedimenta præpedias, & prout ex alto conceditur incrementa procures. Ideoque conuentiones multa indecentia plenas, & temeritate non vacuas, reprobas quidem & merito reprobandas, inter carissimum in Christo filium nostrum Carolum illustrem Sicilia regem, & Petrum, exigentibus suis excessibus per sedem apostolicam vinculo excommunicationis astrictum, quondam Aragonum regem, non absque nimix animositatis inordinatione habitas: circa quod ambo, cuilibet eorum comitiua centum militum assistente, ad illud concurrant, altrinsecus insimul configant, celsitudini regix confidenter exponimus: & vt tibi earum

Concil. Tom. 28.

liiii

qualitas plenius pateat, sub bulla nostra, ipsarum de verbo ad verbum seriem, prout eam a memorato Siciliae rege recepimus, destinamus. Ex quarum circumspeditione manifeste circumspeditio regalis aduertet, quantum sint conuentiones eadem obuia Crucifixi negotiis, & præcipue terræ sanctæ, quantumque toti Christianitati damnosæ: cum illarum persecutio non solum memoratum regem ab eisdem negotiis & ipsius Christianitatis promouendis vtilitatibus abstrahat, sed & alios principes & magnates, ceterosque fideles, qui circa prosecutionem eandem in se vel in suis occupantur, auertat: & proinde manifesto exponatur terra præfata discrimini, dum eius subsidium multis excogitatum vigiliis, multisque sumptibus & laboribus præparatum, damnabiliter impeditur. Nec minus attendere poterit eiusdem tuæ circumspeditionis industria, quam periculosa potest inter Christianicos ex prosecutione huiusmodi excitari commotio: quantaque illis corporum & animarum pericula ingeri: ac quantum nobis, ecclesiæ, tibi, cunctisque catholicis, quibus est eis quomodolibet obuiare possibile, possit a Deo & hominibus negligentia imputari: ad quantam notam adscribi, si talia procedere pateremur? Propter quæ, nec non & alia non facile numeranda discrimina, quæ dictarum conuentionum executio, Christiani procul dubio prodiga sanguinis, animarum inimica saluti, publicæque pacis æmula & quietis, verisimiliter comminatur, nos illis promptis remediis obstare volentes, promissionem factam a memorato rege Siciliae super dictis conuentionibus obseruandis prorsus illicitam, vtpote rem prohibitam expressius continentem, cum non solum in principibus, similibusque personis, sed etiam in priuatis duellum non sit ab ecclesiæ tolerandum, reprobendam irritandamque duximus, & penitus vacuandam, & iuramentum super eis præstitum non solum temerarium declarantes, sed & carere viribus: ipsumque regem Siciliae ad illorum decernentes obseruantiam non teneri: absoluedo eum nihilo minus ab eisdem, quatenus processerunt de facto, sibi districte præcipimus, vt a prosecutione promissorum & iuratorum taliter prorsus abstineat, & omnino desistat: eidem nihilo minus sub pœna excommunicæ

tionis, & comminationis processus cuiuslibet, quam contra eum quomodolibet habere posset ecclesia, ne ad executionem tam damnati certaminis & tam nefandi procedat: & vniuersis & singulis Christi fidelibus, ne illa sibi prosequenda suadeant, neve consilio, auxilio, vel fauore in illis prosequendis assistant, districtius inhibendo. Cum itaque impediendi tam detestabilia, tam nociua tibi sit in promptu facultas, pro eo quod, sicut earumdem conventionum docet inspectio, loci determinatio ad huiusmodi conflictus exercitium deputandi de arbitrio tuo dependet, & secundum earum conventionum tenorem idem conflictus, nouo eorumdem Siciliae & olim Aragonum regum non interueniente consensu, absque tua presentia non procedit, expedit vt ad id te promptum exhibeas, solers & operosus occurras, ne si, quod absit, perturbare tam peruersa negligeres, ea fouere non immerito censereris; sicque pœnæ & comminationis adiectæ in præmissa nostra prohibitione periculum, vt decet tam catholicum principem, non vitares. Quocirca serenitatem regiam monentes, rogantes, & hortantes, ac obsecrantes in Domino Iesu Christo, & per asperionem sui preciosi sanguinis obtestantes, & nihilo minus in remissionem tibi peccatorum iniungentes, mandamus quatenus conflictum huiusmodi tam detestabilem, tam horrendum, eiusque præparatoria, omni studio quo potes impediās: dictorum Siciliae & quondam Aragonum regum aduentum ad ciuitatem Burdigalensem, eiusque territorium, quin etiam ad quamcumque partem Vasconiae, omni quo poteris remedio præpeditiois impediās & apertius interdicas: tuam nihilo minus in his presentiam denegando, & tuis insuper in partibus illis vicariis & officialibus acius iniungendo, ne prædictorum regum guardiam recipere, vel ad dictum locum deputare certamen, aut aliquod aliud in his ministerium exhibere præsumant: super quibus eis omnem penitus adimas potestatem. Nos enim ad tam pernicioſa, tam noxia omnimodis euitanda, ne dictos Siciliae ac dudum Aragonum reges ciuitatem eandem, seu quamuis, vt prædicatur, Vasconiae partem, ad hæc ingredi patiaris, neve in his presentiae tuæ copiam facias aut promittas, seu locum sæpeſato cer-

tamini deputes, aut dictos tuos in eisdem partibus vicarios siue officiales in his aliquod ministerium exhibere permittas, districtè subiicimus prohibitionis edicto: ac illa omnia & singula quantumcumque in aliis regio intendimus honori deferre, tibi & eis sub pœna excommunicationis expressius inhihemus, sub eadem pœna mandantes, vt si ad aliquid horum est processum, illud studeas cum celeritate qua poteris reuocare. Et nihilo minus dilectum filium nostrum, tituli sanctæ Cæciliæ presbyterum cardinalem, virum vtique grandi scientia præditum, prudentia & morum honestate decorum, quem suæ probitatis obtentu grandi affectione prosequimur, cuiusque consiliis te in his acquiescere rogamus & petimus, ad id inter cetera destinamus, vt tam te, quam prædictos vicarios, & officiales tuos, per se, si facultas adfuerit, per suos nuntios vel literas efficaciter moneat & inducat ad parendum præmissis apostolicis monitionibus, inhibitionibus & mandatis. Alioquin per excommunicationis in personas, & interdicti sententias, si opus fuerit, in regnum tuum, & alias tuas ac eorumdem vicariorum & officialium terras, apostolica, prout expedire viderit, auctoritate compellat; non obstantibus aliquibus privilegiis, vel indulgentiis, tibi vel eisdem vicariis, siue officialibus, sub quacumque verborum forma seu expressione concessis, quod tu vel iidem vicarii & officiales excommunicari vel interdici non possitis, aut eadem regnum & terra nequeant ecclesiastico interdicto supponi, per literas apostolicas non facientes plenam & expressam, seu de verbo ad verbum de privilegiis & indulgentiis huiusmodi, siue obtinentium eadem, nominibus mentionem: & qualibet alia eiusdem sedis indulgentia, cuiuscumque formæ vel tenoris existat, per quam præsentibus non expressam, aut totaliter non insertam, effectus earum quomodolibet impediri valeat, vel differri.

Datum apud urbem Veterem, Nonis Aprilis, anno tertio.